Siyasal R?za Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Siyasal R?za Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30426

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Siyasal R?za Ölçe?i, bireylerin siyasal otoriteye yönelik r?za düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. 2019 y?l?nda Ceylan, ?spir ve Özpolat taraf?ndan geli?tirilen bu ölçek, siyasal davran?? ve tutumlar? anlamada önemli bir rol oynamaktad?r. Ölçek, 22 maddeden ve dört temel boyuttan olu?maktad?r: Sorumluluk, Do?ruluk, Yetkinlik ve Özgür ?rade. Ölçe?in derecelendirilmesi 5'li Likert tipi bir format kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir.

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, siyasal r?zan?n çok boyutlu yap?s?n? ortaya koymay? hedeflemi? ve bu yap?y? Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizleri ile desteklemi?tir. Elde edilen yüksek güvenirlik katsay?s?, ölçe?in Türkiye popülasyonunda siyasal r?za düzeylerini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçebilece?ini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Siyasal r?za, siyaset psikolojisi, ölçek geli?tirme, sorumluluk, yetkinlik, faktör analizi.

Yazarlar

Fatih Ceylan, N. ?spir, A. R. Özpolat

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin siyasal sistem, otorite ve yönetim biçimine kar?? gösterdikleri r?za veya kabul düzeylerini bilimsel yöntemlerle ölçmektir. Ölçek, özellikle siyaset bilimi ve siyaset psikolojisi alanlar?nda, vatanda?lar?n yönetimle ili?kilerini ve siyasal sistemin me?ruiyet alg?s?n? ara?t?rmac?lara sunmak üzere tasarlanm??t?r.

Ölçek, siyasal r?zan?n sadece tek boyutlu bir kavram olmad???n?, aksine çok boyutlu bir yap?y? temsil etti?ini varsayarak, bu yap?n?n alt?nda yatan farkl? psikososyal etmenleri (Sorumluluk, Do?ruluk, Yetkinlik, Özgür ?rade) ayr? ayr? de?erlendirmeye olanak tan?r. Bu sayede, ara?t?rmac?lar siyasal r?zan?n hangi bile?enlerinin daha bask?n oldu?unu tespit edebilirler.

Yap?

Siyasal R?za Ölçe?i, **Siyasal R?za** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin siyasal otoritenin eylemlerini ve varl???n? me?ru kabul etme e?ilimini ifade eder. Ölçek, bu karma??k yap?y? 22 madde ve dört alt boyutta incelemektedir:

Sorumluluk: (8 madde) Bireyin siyasi süreçlere kar?? duydu?u sorumluluk alg?s?n? ve beklentilerini ölçer.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Do?ruluk: (6 madde) Siyasal sistemin ?effafl???na ve etik prensiplere uygunlu?una dair inanc? de?erlendirir.
Yetkinlik: (4 madde) Siyasal liderlerin veya kurumlar?n i?lerini yapabilme kapasitesine ve etkinli?ine olan güveni ifade eder.
Özgür ?rade: (4 madde) Bireyin siyasi kararlara kat?l?mda ve r?za göstermede kendini ne kadar özgür hissetti?ini ölçer.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r. AFA sonucunda, toplam varyans?n %58,203'ünü aç?klayan yedi faktörlü bir yap? ba?lang?çta ortaya ç?km??t?r. Bu bulgu, siyasal r?zan?n karma??k do?as?n? desteklemektedir.

Ancak, teorik beklentiler ve faktör yükleri dikkate al?narak gerçekle?tirilen DFA sonucunda, 22 maddelik dört faktörlü nihai yap?n?n uyum de?erlerinin kabul edilebilir düzeylerde oldu?u belirlenmi?tir. Bu uyum de?erleri ?unlard?r: Ki-kare ($\chi 2$) = 390.195, p = .000, serbestlik derecesi (df) = 202, χ/df oran? = 1.932. Ek olarak, yayg?n olarak kullan?lan uyum indeksleri de kabul s?n?rlar? içinde bulunmu?tur: RMSEA = .065, CFI = .89, GFI = .87, ve AGFI = .83. Bu sonuçlar, dört faktörlü modelin yap?sal olarak geçerli oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Siyasal R?za Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k güvenirli?i, **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanarak incelenmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda ölçe?in genel Cronbach Alfa de?eri **.82** olarak belirlenmi?tir.

Bu de?er, psikometrik standartlara göre ölçe?in yüksek düzeyde bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve maddelerin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir. Bu yüksek güvenirlik düzeyi, ölçe?in farkl? popülasyonlarda tekrarlanabilir sonuçlar üretme potansiyelini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme sürecinde, yap?sal geçerli?i test etmek için ilk olarak Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. AFA, yedi faktörlü bir çözüm sunmu? ve bu faktörler toplam varyans?n %58,203'ünü aç?klam??t?r. Bu bulgu, yap?n?n çok boyutlu oldu?unu desteklemi?tir.

AFA sonuçlar?n?n ard?ndan, teorik çerçeveye en uygun ve en sade yap?y? kesinle?tirmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r. DFA, ölçe?in 22 madde ve dört faktörden olu?an yap?s?n?n (Sorumluluk, Do?ruluk, Yetkinlik, Özgür ?rade) veri ile uyumunu incelemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

DFA sonuçlar? (χ/df=1.932, RMSEA=.065, CFI=.89) modelin yeterli düzeyde uyum sa?lad???n? kan?tlam??t?r.

Araç

Test Type: Geli?tirme Ölçe?i (Development Scale)

Format: Kendi kendine raporlama (Self-report)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler ve Üniversite Ö?rencileri (Türkiye popülasyonu üzerinde geli?tirilmi?tir)

Age Group: Genellikle 18 ya? ve üzeri (Örneklem üniversite ö?rencileri ve yeti?kinlerden olu?maktad?r)

Population Details: Ölçek, akademik çal??mada belirtilen üniversite ö?rencileri ve yeti?kinlerden olu?an bir örneklem grubu üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 5= kesinlikle kat?l?yorum) kullan?larak yan?tlanmaktad?r. Yüksek puanlar, yüksek siyasal r?za düzeyini i?aret etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Siyasal tutum, me?ruiyet, siyasi davran??, özgür irade, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: fceylan@erzincan.edu.tr (Sorumlu Yazar: Fatih Ceylan)

Correspondence Address: Belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2019

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik çal??malarda kullan?m? için sorumlu yazar Fatih Ceylan ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ticari kullan?m? için özel izin gerekebilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: siyasal-riza-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ceylan, F., ?spir, N. ve Özpolat, A. R. (2019). Siyasal R?za Ölçe?i. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(2), 605-629.

Siyasal R?za Ölçe?i Maddeleri

Ölçek 22 madde ve dört faktörden olu?maktad?r:

Sorumluluk (8m)
Do?ruluk (6m)
Yetkinlik (4m)
Özgür irade (4m)

ARABPSYCHOLOGY.COM